

Infrastruktury výzkumu a regionální aspekty EVP

Dopady konference na evropskou politiku
VaV

CZEDER 26. října 2009

Ing. Naděžda Witzanyová; MŠMT

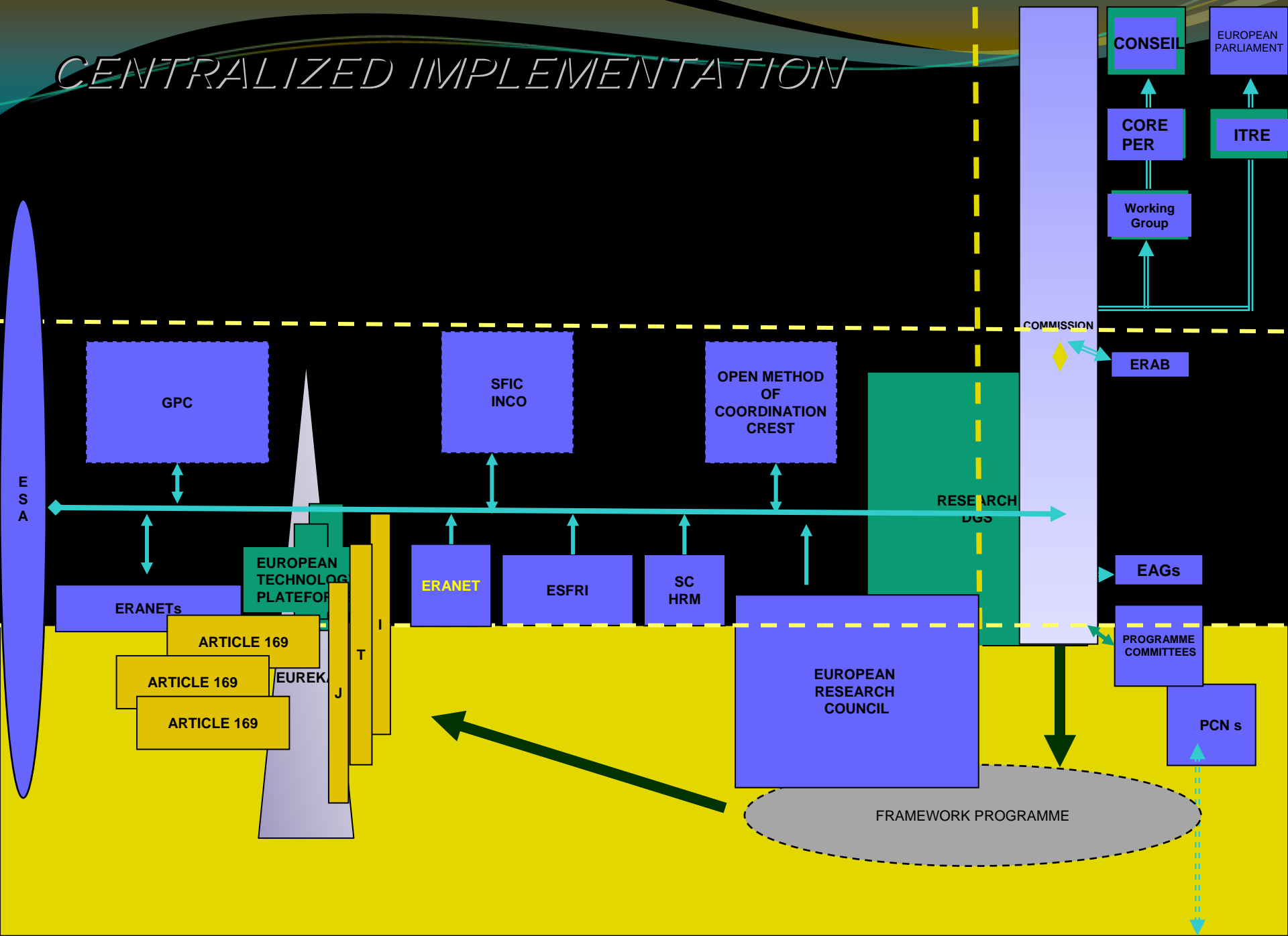
witzanyovan@msmt.cz

Agenda výzkumných infrastruktur během českého předsednictví EU

- Konference Infrastruktury výzkumu a regionální aspekty EVP - její výstupy byly přepracovány do Závěrů Rady
- Dokončeno projednávání a přijetí právního rámce ERIC, které nebylo dokončeno během FR PRES
- Lublaňský proces – implementace části týkající se Vize 2020 EVP v oblasti infrastruktur výzkumu – projednán dokument v rámci tria a Závěry Rady

Implementace výstupů je obecně možná: schválením politických směrů, stanovením pravidel udělování finanční podpory, stanovením pravidel udělování „statutu“

CENTRALIZED IMPLEMENTATION

Vliv Závěrů Rady na evropské úrovni

- EU funguje na konsensuálním principu, to znamená, že „implementace „ výsledků začíná již volbou členů programového výboru konference, pokračuje přes zahrnutí členů konkrétního pracovního fora, EK, klíčových hráčů, do formulace závěrů konference a posléze do Závěrů Rady. Dlouhodobou diskusí se vytváří náhled většiny aktérů na určité téma uvnitř EU. Tito **lidé** pak nově nabytou znalost nesou dále do skupin, ve kterých pracují; do dokumentů, které vytvářejí.
- V **Závěrech Rady** jsou vyjmenovány instituce, které Rada vyzývá k určité akci; v případě našich Závěrů – EK, členské státy a ESFRI, podle příslušné kompetence.
- **Např. Odst. 4 druhá věta .., OPĚTOVNĚ ZDŮRAZŇUJE význam zásady excelence a efektivního přístupu evropského výzkumného společenství k výzkumným zařízením nejvyšší kvality. Odst. 8, druhá odrážka ...a zároveň dbaly na zásadu vědecké excelence a zajistily efektivní přístup;**
- Tyto odstavce se v současné době zobrazují do výkladu ERIC a do práce programového výboru Capacities. V případě Capacities je jasným požadavkem zvýšení tzv. **open access funding** pro další roky v rámci R.P. 7

Tyto odstavce Závěrů Rady se dále zobrazují do výkladu nařízení ERIC (postup při předkládání žádosti o statut ERIC)– článek 4 – požadavky týkající se infrastruktury

- (c) *effective access, in accordance with the rules established in its Statutes, is granted to the European research community, composed of researchers from Member States and from associated countries;*

In line with requirements (a) and (b) requirement (c) implies that a significant part of the access should be open to users from all European countries and cannot not be strictly (nor informally) limited to nationals from those countries that contribute to the construction or operation costs of the infrastructures. The access policy should also take into account and underline a mission based on the intellectual stimulus and scientific benefits that accrue from international co-operation and competitiveness and should thus strive to attract the best researchers from across the world. Access must be available on the basis of scientific excellence, as established by an independent peer review system regardless of the national or institutional affiliation of the researchers. An ERIC can nevertheless reserve a limited part of the use of its research infrastructure to specific groups, e.g. to researchers from its members or other funders, or for training, as required. (Article 10 (g) (i)). **Basic principles regarding access policy shall be included in the Statutes**

- (d) *it contributes to the mobility of knowledge and/or researchers within the ERA and increases the use of intellectual potential throughout Europe; and*

The requirement (d) originates from Article 164 of the EC Treaty. The fulfilment of this criterion will largely depend on the effectiveness of the access.

Vliv Závěrů Rady na národní úrovni

- MŠMT je zodpovědné za agendu výzkumných infrastruktur, to znamená, že je zodpovědné i za koordinaci politik EU a národních v této oblasti. Projevuje se spjatost a vzájemné ovlivňování českého a EU prvku .
- Např. **Odst. 8 Závěrů Rady** odrážka první a čtvrtá vyzývá členské státy, EK, aby ... prosazovaly další využívání stávajících finančních nástrojů, zejména strukturálních fondů a nástrojů EIB, pro budování...; a dále... provedly analýzu socio-ekonomického přínosu a nákladové efektivnosti výzkumných infrastruktur pro regiony, ve kterých se nacházejí
- V ČR se toto zobrazuje v práci skupiny strukturálních fondů MŠMT, které zvláště pak v socio-ekonomické analýze dopadů asistuje Jaspers (konzultační orgán EIB pro strukturální fondy) a do značné míry pomáhá i projekt RAMIRI (Realizing and managing Ris) financovaný EK

Vliv Závěrů rady na národní úrovni

- MŠMT připravuje dva dokumenty, které vychází z požadavků Závěrů rady k regionálním rozměrům výzkumných infrastruktur. Ale i z Vize EVP 2020 pro výzkumné infrastruktury a dokumentů připravených v minulém roce na národní úrovni , jako je mezirezortní koncepce velkých infrastruktur výzkumu; jsou to:
- **Česká Roadmap velkých infrastruktur výzkumu**
- **Pravidla financování projektů účelové podpory velkých infrastruktur**

ORGANIGRAM PRACÍ České Roadmap

Ministryně školství mládeže a tělovýchovy PhDr. Miroslava Kopicová -předkládá vládě
Náměstek Ministryně Prof. Vlastimil Růžička – předkládá poradě vedení
Ředitel odboru 32 Jan Marek – práce zastřešuje, zodpovídá za provedení

ESFRI delegáti České Republiky Naděžda Witzanyová , Jan Hrušák a Jan Brandejs (SF) –
koordinují a monitorují postup prací

Koordinátoři tematických sekcí:

- Jindřich Krejčí – socioekonomické a humanitní vědy
- Michal V. Marek – vědy o životním prostředí
- Ivan Štekl – energetika
- Petr Křenek – fyzika a materiálové inženýrství, vesmír
- Radislav Sedláček – biomedicína a chemie
- Jan Gruntorád – informatika - zapojení e- infra do národních Roadmap (odst. 6, 7 Závěrů)

Koordinátoři tematických sekcí si vytvořili pracovní skupiny o velikosti přibližně 5 členů;

Oponentní skupina vedená Prof. Ivanem Wilhelmem – připomínkuje celý proces

Návrh kritérií výběru výzkumných infrastruktur pro českou Roadmap – reflektují Závěry Rady

- **Nákladný a unikátní soubor zařízení a činností s nákladným provozem**
- **Open access** - otevřenost a poskytování výzkumných služeb vnějším uživatelům na základě soutěže posuzované odborníky/¹
- **Význam pro VaV na národní a evropské úrovni, a také nezastupitelnost výzkumné infrastruktury v celkové strategii oblasti**
- **Napojení na OP VaVpI projekty** - kombinace zdrojů
- **Napojení na ESFRI Roadmap projekty** - mezinárodní rozměr národní infrastruktury
- **Kritická masa a vědecká/technická/metodická excelence**
- **Přenos znalostí** – trénink a vzdělávání - znalostní trojúhelník
 - /¹ Open access –poskytování výzkumných služeb vnějším uživatelům – 30% kapacity využité zahraničními uživateli.

Výzkumná infrastruktura nemusí vždy splňovat všechna kritéria výběru. Například Český národní korpus je důležitou infrastrukturou a bude splňovat především kritérium – unikátní soubor zařízení; nezastupitelnost v celkové strategii oblasti.

Pravidla financování projektů velkých infrastruktur výzkumu podle zákona 130/2002 Sb. (211)

4. 1. Žádost o poskytnutí účelové podpory velkých infrastruktur výzkumu podle §4 odst. 1 písm. e) zákona 130/2002 Sb. bude obsahovat zejména následující údaje:

-
- přínos výzkumné infrastruktury pro výzkum a vývoj v Evropě, jeho specifický přínos pro výzkum a vývoj v České republice a vztah k ostatním výzkumným infrastrukturám.....
- strategii rozvoje lidských zdrojů
- tabulku obsahující počáteční stav indikátorů monitorování - implementace s odhadem vývoje do nejméně konce první monitorovací etapy - **indikátory zobrazují požadavky Závěrů Rady (znalostní trojúhelník...)**
- stručnou socio-ekonomickou analýzu dopadů

Děkuji za pozornost.